

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a patra)

22 iunie 2011 *

În cauza C-399/09,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 234 CE de Nejvyšší správní soud (Republica Cehă), prin decizia din 23 septembrie 2009, primită de Curte la 16 octombrie 2009, în procedura

Marie Landtová

împotriva

Česká správa sociálního zabezpečení,

CURTEA (Camera a patra),

compusă din domnul J.-C. Bonichot, președinte de cameră, domni K. Schieman (raportor), L. Bay Larsen, doamna A. Prechal și domnul E. Jarašiūnas, judecători,

* Limba de procedură: ceha.

avocat general: domnul P. Cruz Villalón,
grefier: domnul K. Malaček, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 25 noiembrie 2010,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru doamna Landtová, de domnul V. Vejvoda, advokát;
- pentru guvernul ceh, de domnii M. Smolek și D. Hadroušek, în calitate de agenți;
- pentru guvernul slovac, de doamna B. Ricziová, în calitate de agent;
- pentru Comisia Europeană, de doamna K. Walkerová și de domnul V. Kreuschitz, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 3 martie 2011,

pronunță prezenta

Hotărâre

¹ Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea articolului 12 CE, precum și a articolului 3 alineatul (1), a articolului 7 alineatul (2) litera (c),

a articolelor 10 și 46 din Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 al Consiliului din 14 iunie 1971 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați, cu lucrătorii care desfășoară activități independente și cu membrii familiilor acestora care se deplasează în cadrul Comunității, în versiunea modificată și actualizată prin Regulamentul (CE) nr. 118/97 al Consiliului din 2 decembrie 1996 (JO 1997, L 28, p. 1, Ediție specială, 05/vol. 4, p. 35), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 629/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 aprilie 2006 (JO L 114, p. 1, Ediție specială, 05/vol. 8, p. 227, denumit în continuare „Regulamentul nr. 1408/71”), precum și a punctului 6 din partea A din anexa III la Regulamentul nr. 1408/71.

- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între doamna Landtová, resortisant al Republicii Cehe cu reședința în acest stat membru, pe de o parte, și Česká správa sociálního zabezpečení (administrația cehă pentru securitate socială, denumită în continuare „správa”), pe de altă parte, în legătură cu quantumul pensiei parțiale pe care aceasta din urmă i-a acordat-o.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Potrivit considerentului (8) al Regulamentului nr. 1408/71:

„întrucât este necesar ca lucrătorii salariați și cei care desfășoară activități independente care se deplasează în interiorul Comunității să fie cuprinși în regimul de securitate socială al unui singur stat membru, pentru a se evita suprapunerea legislațiilor naționale aplicabile și complicațiile care ar putea rezulta din această situație”.

4 Articolul 3 alineatul 1 din Regulamentul nr. 1408/71 prevede că „[p]ersoanele cărora li se aplică dispozițiile prezentului regulament se supun aceluiași obligații și beneficiază de legislația oricărui stat membru în aceleași condiții ca și resortisanții acelui stat, sub rezerva dispozițiilor speciale ale prezentului regulament”.

5 Articolul 6 din același regulament prevede:

„Sub rezerva dispozițiilor articolelor 7, 8 și 46 alineatul (4), prezentul regulament înlocuiește, în cadrul domeniului de aplicare personal și al domeniului de aplicare material, dispozițiile oricărei convenții de securitate socială care creează obligații:

(a) [...] în mod exclusiv pentru două sau mai multe state membre;

[...]”

6 Articolul 7 alineatul (2) litera (c) din Regulamentul nr. 1408/71 prevede:

„Fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 6, continuă să se aplice:

[...]

(c) unele dispoziții ale convențiilor în domeniul securității sociale pe care statele membre le-au încheiat anterior datei de la care se aplică prezentul regulament, în cazul în care ele sunt mai favorabile beneficiarilor sau dacă ele decurg din împrejurări istorice specifice și au un efect limitat în timp și dacă ele sunt prezentate în anexa III.”

- 7 Potrivit articolului 10 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul nr. 1408/71:

„Cu excepția cazurilor în care prezentul regulament prevede altfel, prestațiile [...] pentru limită de vârstă [...] dobândite în conformitate cu legislația unuia sau mai multor state membre nu pot face obiectul niciunei reduceri, modificări, suspendări, retrageri [...] dat fiind faptul că beneficiarul își are reședința pe teritoriul unui alt stat membru decât cel în care este situată instituția responsabilă pentru plată.”

- 8 Anexa III la acest regulament, intitulată „Dispoziții ale convențiilor de securitate socială care rămân aplicabile fără a aduce atingere articolului 6 din regulament – Dispoziții ale convențiilor de securitate socială care nu se aplică tuturor persoanelor cărora li se aplică regulamentul”, la punctul 6 din partea A, intitulat „Republica Cehă – Slovacia”, menține în vigoare, *inter alia*, articolul 20 din Convenția bilaterală dintre Republica Cehă și Republica Slovacă încheiată la 29 octombrie 1992, în temeiul măsurilor destinate să reglementeze situația după sciziunea, la 31 decembrie 1992, a Republicii Federative Cehă și Slovacă (denumită în continuare „convenția”).

Convenția

- 9 Articolul 20 alineatul 1 din convenție prevede că „perioadele de asigurare realizate înainte de data sciziunii Republicii Federative Cehă și Slovacă sunt considerate perioade de asigurare realizate în statul contractant pe teritoriul căruia angajatorul persoanei interesate avea sediul la data sciziunii sau la data cea mai recentă anterioară acestei date”.

Dreptul național

- 10 Potrivit articolului 89 alineatul 2 din Constituția Republicii Cehe (Legea organică nr. 1/1993), „deciziile executorii ale [Ústavní soud] se impun tuturor organelor și persoanelor juridice”.
- 11 În temeiul articolului 28 din Legea nr. 155/1995 privind asigurările pentru pensii, „persoana asigurată are dreptul la pensie în cazul în care a realizat perioada de asigurare necesară și a atins vârsta de pensionare și dacă îndeplinește, dacă este cazul, alte condiții stabilite de prezenta lege”.
- 12 Printr-o decizie din 25 ianuarie 2005 (III. ÚS 252/04, denumită în continuare „decizia Ústavní soud”), Ústavní soud (Curtea Constituțională) a considerat că articolul 20 alineatul 1 din convenție trebuie să fie aplicat în sensul că „atunci când un resortisant al Republicii Cehe îndeplinește cerințele legale pentru a avea dreptul la o pensie al cărei cuantum, stabilit în temeiul legislației naționale (cehe) este superior celui prevăzut de [convenție], revine [správa] obligația de a asigura că nivelul pensiei atinge cuantumul corespunzător dreptului superior stabilit prin legislația națională și de a decide completarea cuantumului pensiei plătite de cealaltă parte contractantă, ținând seama de nivelul pensiei plătite de cealaltă parte contractantă în conformitate cu [convenția], astfel încât să se evite plata a două pensii de aceeași natură, acordate pentru aceleași motive de două [instituții de securitate socială] diferite”.
- 13 În afara condiției privind cetățenia cehă, Ústavní soud a supus beneficiul metodelor de calcul menționate anterior unei alte condiții cumulative, și anume cea privind reședința pe teritoriul Republicii Cehe a solicitantului prestației.

Situația de fapt din acțiunea principală și întrebările preliminare

- 14 Doamna Landtová, resortisant ceh cu reședința pe teritoriul Republicii Cehe, a lucrat, din anul 1964 și până la 31 decembrie 1992, pe teritoriul Republicii Federative Cehă și Slovacă. După sciziunea acestui din urmă stat, doamna Landtová a lucrat până la 31 august 1993 pe teritoriul Republicii Slovace, apoi, începând cu 1 septembrie 1993, pe teritoriul Republicii Cehe.
- 15 La 20 iunie 2006, správa a acordat doamnei Landtová o pensie parțială (denumită în continuare „prestația pentru limită de vârstă”) începând cu 31 martie 2006.
- 16 Správa a stabilit cuantumul prestației pentru limită de vârstă în temeiul articolului 20 din convenție și a concluzionat că perioada de asigurare pe care doamna Landtová o realizase până la 31 decembrie 1992 trebuia să fie valorificată în cadrul regimului de securitate socială slovac, întrucât angajatorul său avea sediul pe teritoriul Republicii Slovace.
- 17 La 14 august 2006, doamna Landtová a contestat la Městský soud v Praze (Curtea de Apel din Praga) cuantumul prestației pentru limită de vârstă care îi fusese acordată, considerând că správa nu ținuse seama de totalitatea perioadelor de asigurare pe care le realizase.
- 18 La 23 mai 2007, Městský soud v Praze a anulat decizia správa în temeiul deciziei Ústavní soud, potrivit căreia, în cazul în care un resortisant ceh îndeplinește condițiile legale pentru a beneficia de dreptul la o prestație pentru limită de vârstă și legislația națională îi conferă dreptul la o prestație cu un cuantum superior celui calculat în temeiul convenției, správa este obligată să garanteze încasarea unei sume corespunzătoare cuantumului celui mai ridicat. În consecință, Městský soud v Praze a ajuns la

concluzia că prestația pentru limită de vârstă plătită de správa doamnei Landtová trebuia să fie ajustată pentru a atinge cuantumul pe care reclamanta din acțiunea principală l-ar fi putut pretinde dacă ar fi realizat totalitatea perioadelor de asigurare înainte de 31 decembrie 1992 în cadrul regimului de securitate socială al Republicii Cehe.

- 19 Správa a introdus un recurs la Nejvyšší správní soud (Curtea Administrativă Supremă).
- 20 La 16 ianuarie 2008, Nejvyšší správní soud a casat hotărârea pronunțată de Městský soud v Praze și a trimis acestuia cauza spre reexaminare. Nejvyšší správní soud avea îndoieli cu privire la compatibilitatea deciziei Ústavní soud și a tratamentului preferențial care este acordat astfel resortisanților cehi cu principiul egalității de tratament enunțat la articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1408/71.
- 21 Městský soud v Praze și-a menținut poziția și a considerat, întemeindu-se pe decizia menționată a Ústavní soud, că správa trebuia să ajusteze cuantumul prestației pentru limită de vârstă acordat reclamantei din acțiunea principală pentru a atinge cuantumul pe care aceasta ar fi putut să îl încaseze dacă ar fi fost afiliată integral la sistemul ceh de securitate socială.
- 22 Správa a introdus din nou recurs la Nejvyšší správní soud, susținând că obligația de ajustare a prestațiilor pentru limită de vârstă numai în privința persoanelor cu cetățenie cehă și cu reședința pe teritoriul Republicii Cehe, a căror perioadă de asigurare realizată în timpul existenței Republicii Federative Cehă și Slovacă este valorificată în temeiul articolului 20 din convenție, este contrară principiului egalității de tratament consacrat la articolul 3 din Regulamentul nr. 1408/71. În plus, o asemenea obligație ar implica de asemenea luarea în considerare a perioadelor de asigurare

slopace în scopul majorării cuantumului prestației pentru limită de vârstă cehe, deși luarea în considerare a aceleiași perioade de două ori este interzisă în temeiul articolului 12 din Regulamentul nr. 1408/71.

- 23 Potrivit Nejvyšší správní soud, în temeiul deciziei Ústavní soud, správa ia în considerare perioadele de asigurare realizate de solicitantul prestației în cadrul sistemului de securitate socială al Republicii Federative Cehă și Slovacă, în pofida competenței de care dispune în această privință instituția slovacă de securitate socială, în temeiul articolului 20 din convenție. A proceda în acest mod ar putea nu numai să determine modificarea criteriului privind determinarea statului competent pentru luarea în considerare a perioadelor de asigurare în cauză, ci și să conducă la o luare în considerare de două ori a uneia și aceleiași perioade de asigurare.
- 24 Deși instanța de trimitere nu contestă că doamna Landtová îndeplinește toate condițiile prelabile ajustării cuantumului prestației pentru limită de vârstă, aceasta consideră totuși contrară articolului 12 CE și articolului 3 din Regulamentul nr. 1408/71 condiția cetățeniei cehe care, prin natura sa, dezavantajează resortisanții celorlalte state membre în măsura în care îndeplinesc celelalte condiții pentru a avea dreptul la prestația în cauză. De asemenea, s-ar pune problema compatibilității condiției de reședință cu articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1408/71.
- 25 În aceste condiții, Nejvyšší správní soud a decis să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Dispozițiile punctului 6 din partea A din anexa III la Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 [...] coroborate cu articolul 7 alineatul (2) litera (c) [din acesta] [...], care mențin aplicabilitatea criteriului de determinare a statului succesor competent pentru valorificarea perioadelor de asigurare îndeplinite de lucrătorii

salariați înainte de 31 decembrie 1992 sub regimul de securitate socială al Republicii Federative Cehă și Slovacă, trebuie interpretate în sensul că se opun aplicării unei norme naționale care prevede că, în vederea conferirii dreptului la prestație și pentru stabilirea cuantumului acesteia, instituția cehă de securitate socială ia în considerare în mod integral perioada de asigurare realizată pe teritoriul Republicii Federative Cehă și Slovacă înainte de 31 decembrie 1992, chiar dacă, potrivit criteriului menționat anterior, valorificarea acesteia ține de competența instituției slovace de securitate socială?

- 2) În cazul unui răspuns negativ, dispozițiile coroborate ale articolului 12 CE, ale articolului 3 alineatul (1) și ale articolelor 10 și 46 din Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 [...] trebuie interpretate în sensul că se opun posibilității ca perioada de asigurare realizată înainte de 31 decembrie 1992 sub regimul de securitate socială al Republicii Federative Cehă și Slovacă, de care s-a ținut deja seama în aceeași măsură în vederea prestațiilor în cadrul regimului de securitate socială al Republicii Slovace, să fie, potrivit normei naționale menționate anterior, luată în calcul în mod integral în vederea conferirii dreptului la pensie pentru limită de vârstă și a stabilirii cuantumului acesteia numai în ceea ce privește resortisanții cehi cu reședința pe teritoriul Republicii Ceha?”

Cu privire la admisibilitatea cererii de pronunțare a unei hotărâri preliminare

- ²⁶ Republica Slovacă își exprimă îndoiala cu privire la admisibilitatea întrebărilor adresate, susținând că interpretarea principiului nediscriminării solicitată de instanța de trimitere nu ar avea efecte asupra soluționării acțiunii principale și că nu ar avea nicio legătură cu realitatea sau cu obiectul respectivului litigiu, întrucât doamna Landtová

îndeplinește toate condițiile prealabile pentru plata prestației suplimentare față de prestația pentru limită de vârstă cehă, astfel cum sunt stabilite prin decizia Ústavní soud, și nu face, așadar, obiectul niciunei discriminări.

- 27 În această privință, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, numai instanța națională, care este sesizată cu soluționarea litigiului și care trebuie să își asume răspunderea pentru hotărârea judecătorească ce urmează a fi pronunțată, are competența să aprecieze, luând în considerare particularitățile cauzei, atât necesitatea unei hotărâri preliminare pentru a fi în măsură să pronunțe propria hotărâre, cât și relevanța întrebărilor pe care le adresează Curții (a se vedea în special Hotărârea din 15 iunie 2006, *Acereda Herrera*, C-466/04, Rec., p. I-5341, punctul 47).
- 28 În consecință, întrucât întrebările adresate privesc interpretarea dreptului Uniunii, Curtea este, în principiu, obligată să se pronunțe (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 martie 2001, *PreussenElektra*, C-379/98, Rec., p. I-2099, punctul 38, și Hotărârea din 10 martie 2009, *Hartlauer*, C-169/07, Rep., p. I-1721, punctul 24). Nu aceasta este situația în special atunci când problema ridicată în fața Curții este pur ipotetică sau când interpretarea unei norme a Uniunii sau examinarea validității sale, solicitată de instanța națională, nu are nicio legătură cu realitatea sau cu obiectul acțiunii principale (a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 noiembrie 2010, *Volker und Markus Schecke și Eifert*, C-92/09 și C-93/09, Rep., p. I-11063, punctul 40).
- 29 Or, astfel cum a arătat avocatul general la punctul 30 din concluzii, nu aceasta este situația în speță. Cu toate că doamna Landtová beneficiază de aplicarea deciziei Ústavní soud, decizia menționată a fost contestată atât de správa, cât și de instanța de trimitere.
- 30 Prin urmare, cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare trebuie să fie declarată admisibilă.

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

- 31 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă dispozițiile punctului 6 din partea A din anexa III la Regulamentul nr. 1408/71 coroborate cu articolul 7 alineatul (2) litera (c) din acesta se opun unei norme naționale precum cea în cauză în acțiunea principală, care prevede plata unei prestații suplimentare față de prestația pentru limită de vârstă în cazul în care cuantumul acesteia, acordat în temeiul articolului 20 din convenție, este inferior celui care ar fi fost încasat dacă pensia ar fi fost calculată în funcție de normele juridice din Republica Cehă.
- 32 Trebuie amintit că dispozițiile menționate anterior ale Regulamentului nr. 1408/71 au ca efect menținerea în vigoare a articolului 20 din convenție, care stabilește că determinarea regimului aplicabil și a autorității competente să acorde prestațiile de securitate socială se realizează potrivit criteriului țării de reședință a angajatorului la momentul sciziunii Republicii Federative Cehă și Slovacă.
- 33 Din decizia de trimitere rezultă că prima întrebare adresată a fost generată de preocupările legate de riscul ca aplicarea deciziei Ústavní soud să conducă la o luare în considerare de două ori a uneia și aceleiași perioade de asigurare și să altereze criteriul care decurge din articolul 20 din convenție menționat anterior.
- 34 După cum rezultă din dosarul prezentat Curții, potrivit Ústavní soud, articolul 20 din convenție trebuie interpretat în sensul că správa este obligată, în cazul în care un resortisant ceh îndeplinește cerințele legale pentru a avea dreptul la o pensie al cărei cuantum stabilit în temeiul dreptului ceh este superior celui prevăzut de convenție,

să asigure că nivelul pensiei pe care o percepe atinge cuantumul corespunzător dreptului superior stabilit prin legislația națională și, în consecință, să completeze dacă este necesar cuantumul pensiei plătite de cealaltă parte contractantă. Správa ar fi de asemenea obligată să ia în considerare pensia pentru limită de vârstă plătită de cealaltă parte contractantă în conformitate cu convenția pentru a evita o dublă percepere a două pensii de aceeași natură, acordate pentru aceleași motive de două instituții de securitate socială distincte.

- 35 Din jurisprudența Ústavní soud rezultă cu claritate că regula de repartizare a competențelor între instituțiile de securitate socială cehe și slovace pentru luarea în considerare a perioadelor de asigurare realizate înainte de data sciziunii Republicii Federative Cehă și Slovacă, regulă introdusă prin articolul 20 din convenție, nu este pusă sub semnul întrebării și nici modificată, jurisprudența Ústavní soud neavând ca obiectiv decât majorarea cuantumului prestației pentru limită de vârstă cehe acordate în temeiul convenției pentru a atinge nivelul cuantumului care ar fi fost acordat numai în temeiul dreptului intern.
- 36 Astfel cum a arătat avocatul general la punctul 37 din concluzii, prestația suplimentară în cauză în acțiunea principală nu are ca efect să pună în discuție nici regimul aplicabil, nici competența autorităților desemnate în convenție, ci permite numai, în temeiul acesteia, solicitarea de la o altă instituție de securitate socială a unei prestații suplimentare care se adaugă prestației generale.
- 37 Astfel cum susține Comisia Europeană, Ústavní soud se limitează să stabilească faptul că este necesar să ajusteze cuantumul prestației pentru limită de vârstă cehe acordate în temeiul articolului 20 din convenție la nivelul celui pe care ar fi putut să îl obțină o persoană afiliată în cazul în care cuantumul acestei prestații ar fi fost calculat numai în temeiul normelor de drept intern atunci când cuantumul acesteia din urmă este superior celui obținut în temeiul dispozițiilor convenției.

- 38 Prin urmare, nu este vorba despre acordarea unei prestații pentru limită de vârstă cehe paralele, nici despre o luare în considerare de două ori a uneia și aceleiași perioade de asigurare, ci numai de acoperirea unei diferențe, constatată în mod obiectiv, între prestații cu origine diferită.
- 39 Trebuie să se constate că o asemenea abordare permite să se evite „suprapunerea legislațiilor naționale aplicabile”, conform obiectivului exprimat în considerentul (8) al Regulamentului nr. 1408/71, și nu este contrară criteriului repartizării competențelor stabilit la articolul 20 din convenție, criteriu menținut în temeiul articolului 7 alineatul (2) litera (c) din Regulamentul nr. 1408/71 coroborat cu punctul 6 din partea A din anexa III la regulamentul menționat.
- 40 Având în vedere cele ce precedă, trebuie să se răspundă la prima întrebare că dispozițiile punctului 6 din partea A din anexa III la Regulamentul nr. 1408/71 coroborate cu articolul 7 alineatul (2) litera (c) din acesta nu se opun unei norme naționale precum cea în cauză în acțiunea principală, care prevede plata unei prestații suplimentare față de prestația pentru limită de vârstă în cazul în care quantumul acesteia, acordat în temeiul articolului 20 din convenție, este inferior celui care ar fi fost perceput dacă pensia ar fi fost calculată în temeiul normelor de drept al Republicii Cehe.

Cu privire la a doua întrebare

Cu privire la existența unei discriminări

- 41 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită să se stabilească, în esență, dacă decizia Ústavní soud, care permite plata prestației suplimentare față de prestația pentru limită de vârstă numai persoanelor cu cetățenie cehe cu

reședința pe teritoriul Republicii Cehe, conduce la o discriminare incompatibilă cu articolul 12 CE, precum și cu dispozițiile coroborate ale articolului 3 alineatul (1) și ale articolului 10 din Regulamentul nr. 1408/71.

- 42 În această privință, trebuie amintit că articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1408/71 are drept obiect să garanteze, în conformitate cu articolul 39 CE, persoanelor cărora li se aplică acest regulament egalitatea în materie de securitate socială, fără a face distincție în funcție de cetățenie, eliminând orice discriminare în această privință care rezultă din legislațiile naționale ale statelor membre (Hotărârea din 18 ianuarie 2007, Celozzi, C-332/05, Rep., p. I-563, punctul 22).
- 43 Or, din dosar reiese în mod incontestabil că decizia Ústavní soud operează o discriminare pe motiv de cetățenie între resortisanții naționali și resortisanții celorlalte state membre.
- 44 În ceea ce privește condiția reședinței pe teritoriul Republicii Cehe, trebuie amintit că principiul egalității de tratament, astfel cum este prevăzut la articolul 3 alineatul (1) menționat anterior, interzice nu numai discriminările evidente întemeiate pe cetățenia beneficiarilor regimurilor de securitate socială, ci și orice forme disimulate de discriminare care, prin aplicarea altor criterii de diferențiere, conduc, în fapt, la același rezultat (Hotărârea Celozzi, citată anterior, punctul 23).
- 45 Astfel, trebuie privite ca fiind indirect discriminatorii condițiile din dreptul național care, deși sunt aplicabile fără a face distincție în funcție de cetățenie, îi afectează în principal sau în marea lor majoritate pe lucrătorii migranți, precum și condițiile aplicabile fără a face distincție care pot fi îndeplinite mai ușor de lucrătorii naționali decât de lucrătorii migranți sau care există riscul să acționeze în special în detrimentul acestora din urmă (a se vedea Hotărârea Celozzi, citată anterior, punctul 24).

- 46 Aceasta este situația unei condiții de reședință, precum cea în cauză în acțiunea principală, care afectează în esență lucrătorii migranți care au reședința pe teritoriul altor state membre decât cel din care sunt originari.
- 47 Niciun element de natură să justifice un asemenea tratament discriminatoriu nu a fost prezentat Curții.
- 48 În plus, trebuie amintit că articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1408/71 stabilește principiul neaplicării clauzelor de reședință, protejând persoanele interesate împotriva prejudiciilor care ar putea rezulta din transferul reședinței lor dintr-un stat membru în altul.
- 49 Din cele ce precedă rezultă că decizia Ústavní soud realizează o discriminare directă pe motiv de cetățenie, precum și o discriminare indirectă pe motiv de cetățenie, decurgând din criteriul reședinței, împotriva celor care și-au exercitat dreptul la liberă circulație.

Cu privire la consecințele constatării unei discriminări

- 50 După ce s-a constatat că norma care decurge din decizia Ústavní soud este discriminatorie, trebuie să se determine consecințele practice ale acesteia, atât pentru persoanele dezavantajate în urma aplicării acestei norme, cât și pentru cele care, precum doamna Landtová, au beneficiat de aceasta.
- 51 În ceea ce privește consecințele unei nerespectări a principiului egalității de tratament într-o situație precum cea în cauză în acțiunea principală, trebuie amintit că, în cazurile de discriminare contrare dreptului Uniunii și atât timp cât nu au fost adoptate

măsuri care să restabilească egalitatea de tratament, respectarea principiului egalității nu poate fi asigurată decât prin acordarea către persoanele din categoria defavorizată a aceluiași avantaj ca și cele de care beneficiază persoanele din categoria privilegiată, regim care, în lipsa aplicării corecte a dreptului Uniunii, rămâne singurul sistem de referință valabil (a se vedea Hotărârea din 26 ianuarie 1999, Terhoeve, C-18/95, Rec., p. I-345, punctul 57 și jurisprudența citată).

- 52 În ceea ce privește, pentru persoanele precum doamna Landtová, care aparțin categoriei de persoane favorizate prin norma care decurge din decizia Ústavní soud, implicațiile constatării caracterului discriminatoriu al acestei decizii, trebuie amintit că, deși, în stadiul dreptului național, autoritatea competentă pentru a acorda pensia nu poate refuza în mod legal beneficiul prestației suplimentare pentru persoanele defavorizate, nimic nu se opune menținerii de către respectiva autoritate a acestui drept în beneficiul categoriei de persoane care beneficiau deja de el în temeiul normei naționale.
- 53 Dreptul Uniunii nu se opune, cu rezerva respectării principiilor generale de drept al Uniunii, unor măsuri care restabilesc egalitatea de tratament prin reducerea avantajelor persoanelor privilegiate anterior (a se vedea Hotărârea din 28 septembrie 1994, Coloroll Pension Trustees, C-200/91, Rec., p. I-4389, punctul 33). Cu toate acestea, înainte de adoptarea unor astfel de măsuri, niciun element din dreptul Uniunii nu impune lipsirea de prestația suplimentară de protecție socială, precum cea în cauză în acțiunea principală, a categoriei de persoane care beneficiază deja de aceasta.
- 54 Având în vedere cele ce precedă, trebuie să se răspundă la a doua întrebare că dispozițiile coroborate ale articolului 3 alineatul (1) și ale articolului 10 din Regulamentul nr. 1408/71 se opun unei norme naționale precum cea în cauză în acțiunea principală, care permite plata unei prestații suplimentare față de prestația pentru limită de vârstă numai resortisanților cehi cu reședința pe teritoriul Republicii Cehe, fără ca acest fapt să aibă în mod necesar drept consecință, din punctul de vedere al dreptului Uniunii, privarea de această prestație suplimentară a unei persoane care îndeplinește aceste două condiții.

Cu privire la cheltuielile de judecată

55 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a patra) declară:

- 1) **Dispozițiile punctului 6 din partea A din anexa III la Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 al Consiliului din 14 iunie 1971 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați, cu lucrătorii care desfășoară activități independente și cu membrii familiilor acestora care se deplasează în cadrul Comunității, în versiunea modificată și actualizată prin Regulamentul (CE) nr. 118/97 al Consiliului din 2 decembrie 1996, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 629/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 aprilie 2006, coroborate cu articolul 7 alineatul (2) litera (c) din acesta nu se opun unei norme naționale precum cea în cauză în acțiunea principală, care prevede plata unei prestații suplimentare față de prestația pentru limită de vârstă în cazul în care quantumul acesteia, acordat în temeiul articolului 20 din Convenția bilaterală dintre Republica Cehă și Republica Slovacă încheiată la 29 octombrie 1992, în temeiul măsurilor destinate să reglementeze situația după sciziunea, la 31 decembrie 1992, a Republicii Federative Cehă și Slovacă, este inferior celui care ar fi fost perceput dacă pensia ar fi fost calculată în temeiul normelor de drept al Republicii Ceha.**

- 2) **Dispozițiile coroborate ale articolului 3 alineatul (1) și ale articolului 10 din Regulamentul nr. 1408/71, în versiunea modificată și actualizată prin Regulamentul nr. 118/97, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 629/2006, se opun unei norme naționale precum cea în cauză în acțiunea**

principală, care permite plata unei prestații suplimentare față de prestația pentru limită de vârstă numai resortisanților cehi cu reședința pe teritoriul Republicii Cehe, fără ca acest fapt să aibă în mod necesar drept consecință, din punctul de vedere al dreptului Uniunii, privarea de această prestație suplimentară a unei persoane care îndeplinește aceste două condiții.

Semnături